

2016

Fra koldt til varmt

Status over erfaringer med Eden Alternative på danske plejehjem

ALTERNATIVE®
DENMARK

Ulla Skovsbøl

Udarbejdet for Eden Denmark.

19-12-2016

Eden Alternative – kort fortalt

- **Eden Alternative** er en særlig måde at drive plejehjem på, som indebærer en grundlæggende ændring af selve plejehjemskulturen og holdningen til beboerne. Eden Alternative er oprindeligt grundlagt af den amerikanske læge og gerontolog Bill Thomas i 1990'erne, bl.a. inspireret af hans erfaringer fra et demensprojekt på plejehjemmet Chase Memorial Nursing Home i staten New York.
- **Eden-filosofien:** Eden Alternative kaldes en "filosofi," fordi der er tale om et grundlæggende sæt af ideer og værdier. Plejehjemmet skal være et *hjem*, ikke en institution, og relationerne mellem personale, beboere og familie skal være karakteriseret af ligeværd, respekt og medmenneskelighed.
- **Eden Alternative i verden:** Eden Alternatives tankegang har vakt genklang mange steder i verden. Der findes nu selvstændige Eden-organisationer i USA, Canada, Australien, New Zealand og Sydafrika samt i en række lande i Asien og Europa.
- **Navnet Eden Alternative** blev valgt af Bill Thomas, fordi "Eden" betyder Paradis. Der ligger dog intet religiøst i navnet. Meningen er, at et Eden-hjem skal være som en tryk have med en mangfoldighed af liv. "Alternative" indikerer, at der er tale om et alternativ til det traditionelle pleje- og omsorgssystem.
- **Eden Danmark** blev stiftet i 2008 af ergoterapeut Aase Porsmose og sygeplejerske Karin Dahl, som et privatejet interessentskab, som har rettighederne til at bruge navnet Eden Alternative i Danmark. Aase Porsmose har i mange år været underviser bl.a. på social- og sundhedsuddannelsen og Karin Dahl har bl.a. været sygeplejefaglig leder på et plejehjem og demenskoordinator gennem mange år. Siden 2007 har de begge arbejdet fuldtids som Eden-koordinatorer, undervist i Eden-principperne og støttet danske plejehjem i at indføre og følge dem.
- **Danske Eden-hjem:** Det første danske plejehjem lod sig registrere som Eden-hjem i 2011, og siden er yderligere 14 hjem fra seks kommuner blevet registreret. Der er desuden adskillige plejecentre og kommuner i Danmark, som er i gang med at implementere Eden Alternative. Ifølge en undersøgelse lavet af Servicestyrelsen i 2010, svarede 13,5 % af 89 kommuner, at de anvender Eden Alternative som tilgang til arbejdet med borgere med demens, svarende til 12 kommuner.
- **Omsorgslidelser:** En af de vigtigste grundtanker inden for Eden Alternative er, at størsteparten af lidelser for gamle på plejehjem udspringer af følelserne ensomhed, kedsomhed og hjælpeløshed – lidelser, som kommer oven i de fysiske lidelser og er med til at forværre dem.
- **Eden-hjælpere** er børn, dyr og grønne planter på plejehjemmene – både inde og ude. Eden-hjælperne giver de gamle beboere mulighed for at indgå i relationer, hvor de selv kan vise omsorg for nogen eller noget og ikke bare modtage omsorg. Det styrker de gamle og afhjælper de invaliderende omsorgslidelser.

ALTERNATIVE®
DENMARK

Status over Eden Alternative i Danmark 2016

Eden Denmark blev etableret i 2008 af de to Eden koordinatore Aase Porsmose og Karin Dahl. Det første Eden hjem blev registreret i 2011, og siden er yderligere 14 kommet til. Der bliver hele tiden gjort nye erfaringer med omstillingsprocessen, og på Eden Denmarks årlige ledernetværksmøde i 2016 gjorde deltagerne et forsøg på at gøre status over, hvor langt de enkelte plejehjem er nået i processen, og hvad de har opnået ved det. Mødet fandt sted på Brogården ved Middelfart den 24. november 2016 under ledelse af Aase Porsmose og Karin Dahl.

Formålet med dette hæfte er et formidle nogle af de vigtigste erfaringer, som blev delt på ledernetværksmødet. Det er ikke et udtømmende referat, hvor alle kommer til orde og bliver citeret og hvor alle detaljer og temaer kommer med. Men det er et forsøg på at beskrive, hvad Eden-processen går ud på, og hvad omstillingen fra konventionelt plejehjem til Eden-hjem indebærer.

Journalist Ulla Skovsbøl har udarbejdet pjecen og valgt en journalistisk stil, hvor de enkelte afsnit kan læses uafhængigt af hinanden.

Hovedtemaerne i pjecen:

- Fra institution til hjem
- Ligeværd og fællesskab
- Venskaber på tværs
- Børn og dyr giver livskvalitet
- Arbejdsglæde og lavt sygefravær

*Aase Porsmose, Karin Dahl og Ulla Skovsbøl
December 2016*

Eden Alternative forandrer et plejehjems kultur grundlæggende

Beretninger fra 17 danske Eden-hjem viser, at Eden-principperne ændrer selve plejehjemmets kultur og indstillingen til beboerne radikalt. Og den vigtigste omstilling foregår inde i hovederne på de ansatte.

At blive et Eden-hjem er en proces, som kan strække sig over lang tid. Processen ændrer et plejehjem radikalt, og når det først er sket, kan udviklingen ikke uden videre rulles tilbage. Det var deltagerne i Eden Denmarks ledernetværk enige om, da de mødtes til deres årlige netværksmøde i Middelfart den 24. november 2016.

”Eden indebærer en helt grundlæggende ændring af plejekulturen, og derfor kalder vi det en ”kulturtransformation.” Det er en transformation på samme måde, som den sommerfuglen gennemgår, når den bryder ud af puppen. En sommerfugl kan heller ikke bare kravle tilbage eller blive larve igen,” forklarer Karin Dahl, som er den ene af Eden Denmarks to koordinatore.

Karin Dahl og kollegaen Aase Porsmose havde i forbindelse med ledernetværksmødet bedt deltagerne om at gøre status over transformationsprocessen. Formålet var at gøre det mere tydeligt både for nye og gamle Eden-hjem, hvad transformation egentlig indebærer i praksis.

Af-institutionalisering

Den første afgørende forandring, når et plejehjem begynder at arbejde med Eden-principperne, er et grundlæggende opgør med plejehjemmets karakter af institution. En helt generel erfaring fra de 17 plejehjem er, at transformationen begynder i det øjeblik, man tager ordet plejehjem alvorligt, og tænker på det som et *hjem*. Den tankegang får konsekvenser for både det fysiske rum og relationerne mellem mennesker.

I et hjem er der ikke nogen, som går med uniform, og der står ikke bækkenstole og linnedvogne uden for hoveddøren. I et hjem har man sine private møbler, pottedplanter og billeder på væggene. Man kan holde hund, kat eller kanariefugle, hvis man vil, og i et hjem møder man mennesker fra alle generationer. I et hjem kan man drikke kaffe af sit eget kaffestel, når man synes, det er kaffetid. Det er noget, man selv bestemmer. Sådan skal det også være i Eden-hjem, og det indebærer en kolossal forandring for personalet.

Med Eden er det f.eks. slut med, at personalet sidder bag lukkede døre og holder kaffepause eller møder. Beboere og personale er ligeværdige, og beboerne eller deres familier er med, når rammerne for hverdagen bliver besluttet. I nogle tilfælde er de også med, når det gælder ansættelse af personale eller det, der kan ende med en opsigelse.

Opgør med magtfuldkommenhed

På de konventionelle plejehjem, hvor de ansattes forhold til beboerne er mere styret af bureaukrati og professionalisme og i mindre grad af medmenneskelighed, hersker der et ulige magtforhold i relationen, påpeger Karin Dahl fra Eden Denmark. Hun er selv oprindeligt sygeplejerske og har været sygeplejefaglig leder på et plejehjem og arbejdet som demenskoordinator i amt og kommune, før hun stiftede bekendt-

skab med Eden Alternative. Hun kender med andre ord problemstillingerne på konventionelle plejehjem af egen erfaring.

”Som ansatte på plejehjem er det os, der har kontrol over rammerne, og vi opretholder vores egen magtfuldhed ved at kunne bestemme, hvem der skal have pleje hvornår, ved at bestemme over vagtplanerne og over tidsforbruget,” siger hun.

”Men når vi agerer magtudøvere, placerer vi beboerne i en kløft af afmagt. Målet med Eden-processens kulturforandringer er at afskaffe magt-afmagt tilstanden, og erstatte den af en tilstand, hvor personalet, beboerne og deres familie sammen har ansvar for at opbygge et fællesskab. Det er en tilstand, hvor alle er nødvendige og bidrager med de ressourcer, evner og den formåen, de nu en gang har,” siger hun.

Børn, dyr og grønne planter

Inden for Eden Alternative er der den opfattelse, at langt de fleste lidelser hos gamle mennesker på plejehjem i virkeligheden udspringer af følelserne ensomhed, kedsomhed og hjælpeløshed, og mod dem hjælper ingen piller. Vil man for alvor afhjælpe de tre følelsetilstande, som på Eden-sprog kaldes ”omsorgslidelser”, er det helt andre virkemidler, der skal til. De mest effektive er børn, dyr og grønne planter, også kaldet ”Eden-hjælpere”.

Alle de 17 Eden-hjem på ledernetværksmødet i Middelfart har erfaringer med at gøre Eden-hjælperne til en fast del af hverdagen. Nogle steder er det de ansatte, som tager deres egne dyr og børn med på arbejde. Andre steder holder beboerne hunde eller katte, og mange af plejehjemmene har fået en voliere med fugle eller et hønsehus ude i haven.

Eden-hjælperne styrker relationer

I de senere år er mange konventionelle danske plejehjem også begyndt at invitere dyr og børn indenfor og gøre mere ud af hyggelige omgivelser med f.eks. grønne planter og private møbler. Eden-koordinator Aase Porsmose hilser den udvikling velkommen. Hun understreger dog samtidigt, at et plejehjem ikke automatisk bliver Eden-hjem, bare fordi SFO-børn går luciaoptog på gangene, eller gamle fru Olsen har fået lov til at holde kat. Det skal mere til.

”Det er selvfølgelig hyggeligt med børn og dyr, og det kan se godt ud med grønne planter, men hvis børn og dyr ikke bliver brugt til at styrke fællesskabet og relationerne mellem mennesker, så fremmer de ikke den kulturtransformation, vi taler om inden for Eden.”

”De grønne planter er der heller ikke bare for at se flotte ud. De er der, for at beboere, familie og personale kan passe dem sammen og få dem til at vokse og trives på samme måde som venskaber og kærlige relationer skal gro i hjemmet,” siger Aase Porsmose.

Læs mere:

Find mere information om danske Eden-hjem på www.edendenmark.dk og i Ældresagens bog ”Nødbolig eller lysthus,” hvor Bofællesskabet Skelvej i Assens, et af Eden-hjemmene er grundigt beskrevet.

Institutionsstemning viger for hjemlig hygge i Eden-hjemmene

I et Eden-hjem skal stemningen være rar og hjemlig. Derfor ruller linnedvogne og bækkenstole væk fra gangene og fællesområder, mens beboernes lænestole og potteplanter rykker ind.

Engang var det eneste inventar på gangene i Boenheden Kildebakken linnedvogne og bækkenstole, som stod uden for beboernes døre. Dengang - før Kildebakken og de øvrige plejehjem i Assens begyndte at arbejde med Eden-principperne – forekom det helt naturligt.

”Men nu virker det underligt, når man tænker over det. Jeg har jo heller ikke mit toilet stående uden for hoveddøren derhjemme,” siger Laila Eriksen, som er medarbejder på af det fynske plejehjem og tovholder for Eden-processen.

Linnedvogne, bækkenstole og alt andet inventar, der signalerer hospital eller institution, forsvinder som noget af det første fra gangene, når plejehjem begynder på Eden-omstillingen, hvor den hjemlige atmosfære er altafgørende. Sådan er det også på Skælskør Plejecenter fortæller Gitte Hinrichsen.

”Lange tomme gange prægede plejecenteret før. Beboerne skulle holde deres ting inde hos sig selv, og hvis der endelig stod noget i fællesområdet, var det plastikblomster, som var nemme at skylle af,” siger hun.

Institutionspræget slog igennem over alt på plejecenteret i Skælskør, for hverdagen skulle lige som på ethvert andet konventionelt plejehjem indrettes efter personalets vagtplaner, og alt skulle glide hurtigt og effektivt, så de ansatte kunne blive færdige og komme videre. Alt skulle være nemt og rationelt at gå til.

Madkort én gang for alle

”Vi havde også madkort, som hang på indersiden af skabslågerne hos hver enkelt beboer, og var det én gang skrevet op, hvad man skulle have, så fik man det, til man døde,” husker Gitte Hinrichsen.

”Vi behøvede ikke tale med beboerne og høre, hvad de havde lyst til. Vi kunne bare åbne lågen og se efter. Det var hurtigt overstået, så vi kunne komme videre. For vi skulle jo være færdige, have tingene gjort, før aftenvagten kom. Det var det, som var det vigtige. Men sådan er det ikke længere,” siger hun.

Skælskør Plejecenter har været i gang med Eden-processen i fire år, og nu er det beboernes behov, ikke personalets vagtplaner og arbejdsrutiner, der styrer hverdagene på plejehjemmet. Det har sat sig synlige spor også i de fysiske rammer, og indretningen er ændret, så den signalere hjem og ikke institution.

Ild i Eden-pejsen

Eden-hjem arbejder hårdt for at skabe hjemlig atmosfære inden for de eksisterende fysiske rammer. På Seniorcenter Bakkegården i Gladsaxe har man taget konsekvensen og er gået radikalt til værks:

”Vi har måttet tage et kæmpe opgør med vores miljø og indretning, som var meget klinisk og helt baseret på brandregler og hygiejnekrav og på, at det skulle være nemt for personalet at få fat i lifte, hygiejnevogne

osv. Men der var overhovedet ikke noget hjemligt over de fysiske rammer i fællesrummene,” fortæller Charlotte Rugh, som er demenskoordinator på Bakkegaarden

Derfor tog seniorcenteret kontakt til Suzette Duus Hansen fra DesignCure, som bl.a. er inspireret af Eden Alternative, når hun vejleder i rumdesign og indretning. Hun driver DesignCure sammen med designer Christine Bandholm, og de har specialiseret sig i at indrette sansestimulerende omgivelser til ældre, som giver en hjemlig følelse, tryghed og trivsel, og som virker fremmer fællesskab. På Seniorcenteret lagde DesignCure ud med en fotoworkshop for beboere og personale, og den fik en masse uventede ønsker frem i lyset.

”Det blev en kæmpe rejse for os. Vi gik rundt og fotograferede alt det, vi ville beholde og alt det, vi ville af med, og det viste sig, at der var virkelig mange beboere, som ønskede sig ildsteder, pejs og kaminer. Det har de fået og det er blevet en meget stor succes,” fortæller Charlotte Rugh.

Dynamisk interiør

De nye rammer på seniorcenteret i Gladsaxe er nu blevet fyldt med ting og sager, som før ville have været helt utænkelige uden for de private boliger.

”Når de flytter ind, får beboerne nu mulighed for at tage mange af de ting med sig, der betyder noget for dem. Det kan være billeder, hylder, puder eller kaffestellet hjemmefra, og der bliver hængt meget mere op på væggene i fællesrummene end før,” siger Charlotte Rugh.

”Det er sjovt at se, og det gør, at indretningen bliver ret dynamisk, for når beboere dør, og der kommer nye til, bliver tingene jo skiftet ud.”

Hvad siger myndighederne?

På Plejecenter Dalsmark i Rinkenæs er det ikke kun beboernes ting, der pynter på gangene. Grønne planter er også blevet en fast del af plejecenterets interiør.

Andreas Nielsen, har som forstander for hjemmet været med i hele omstillingsprocessen, og han husker tydeligt, hvordan det var før. Et meget sigende eksempel er historien om en datter, der stillede en plante ude på gangen, mens hun hjalp sin gamle mor med at flytte ind. Der gik ikke mere end en time, før var den væk, for rengøringen ville ikke have blomster på gangene.

”Nu er det helt anderledes, så hver gang vi har gæster fra andre kommuner, spørger de igen og igen, når de ser vores gange: Hvad siger brandmyndighederne til det?” forklarer Andreas Nielsen.

”Det var det samme, da vi fik høns og hunde: Hvad siger embedslægen til, at de løber ud i køkkenet? Men hundene løber jo ikke ud i køkkenet! Vi får hele tiden de samme spørgsmål: Hvad siger andre til det? Hvad siger myndighederne?”

Andreas Nielsen har vænnet sig til spørgsmålene, selv om han nogle gange bliver træt af at svare, for i hans optik er det ikke problemerne, der vejer tungest: ”Selvfølgelig er der udfordringer i sådan en omstilling, som vi har været igennem, men jeg kan bare konstatere, det har været en proces fra modvind til medgang,” siger han.

Ligeværd og fællesskab rykker på magtbalancen

Mange Eden-hjem afskaffer personalemøderne og inddrager både beboerne og deres familier i beslutningsprocesserne på lige fod. Nogle steder er beboere endog med til at træffe beslutninger i personale-sager.

Magtbalancen er ændret. Det er en af de vigtigste forandringer på Flemløse Plejehjem i Assens Kommune, efter at hjemmet er begyndt at praktisere Eden-principperne, mener plejehjemmets leder Lene Stubgaard.

”Før havde vi en magtbalance, hvor personalet bestemte over beboerne. Vi sad på vores personalemøder og traf beslutninger om deres hverdag og om, hvor de skulle hen på udflugt, uden at de var med, og uden at de blev spurgt,” husker hun.

Nu er det flere år siden, personalemøderne, som man kendte dem tidligere, blev afskaffet og erstattet af husmøder. Kun to gange om året holder medarbejderne personalemøde for sig selv. Kaffe- og spisepauser er også fælles, og nøgleordet er ligeværdighed.

Beboerne med ved ansættelse

Sådan er der ikke kun på Flemløse Plejehjem. I Assens Kommune er det en politisk beslutning, at alle plejehjem skal drives efter Edens principper, og Laila Eriksen fra Boenheden Kildebakken et andet sted i kommunen kan derfor nikke genkendende til Lene Stubgaards beskrivelser og af før og nu. Selv om personalet før traf beslutninger på beboernes vegne i den bedste mening, var det alligevel en form for magtudøvelse. Og for at blive i magts sprog kan man sige, at magtbalancen nu er ændret. Det har fået indflydelse på alle forhold i hverdagen helt ned til personalets kaffepauser.

”Før var der aldrig beboere med, når vi holdt pause. Selv hvis de bankede på døren, mens vi sad og drak kaffe, blev de ikke lukket ind,” husker Laila Eriksen.

Hun fremhæver, at Kildebakken i dag tolker ligeværdighed i magtbalancen så vidt, at beboerne og deres familier har indflydelse, når der skal ansættes nye medarbejdere.

”Hos os har vi beboere med til ansættelsesudvalgene i det omfang, de har lyst og magter det,” siger hun.

Mange Eden-hjem giver på den måde beboerne og deres familier indflydelse på, hvilke nye medarbejdere, hjemmet skal ansætte, og nogle hjem har endog eksempler på, at ansatte er endt med at blive sagt op, fordi det var et udbredt ønske hos beboerne og deres familie.

Slut med rundepoje

Det nye fokus på ligeværd og magtbalance betyder også, at det nu er beboernes behov, som bestemmer arbejdsgangene. På stort set alle Eden-hjem har man afskaffet den såkaldte ”rundepoje.”

”Tidligere skulle beboerne passe ind i medarbejdernes planer,” siger Birte Pedersen fra Æblehaven i Haarby. ”Hvis der skulle skiftes ble inden vagtskiftet, var det af hensyn til kollegaen, ikke beboeren. Det fokus er ændret. Nu er det beboernes behov, der bestemmer, hvornår bleen skal skiftes.”

Nye venskaber på plejehjemmet øger livskvaliteten

Eden-hjemmene lægger vægt på ligeværdige og kærlige relationer – både mellem personale og beboere og beboerne i mellem. Det resulterer i venskaber, som øger livskvaliteten markant.

Forestil dig, at din nabo og nære ven er død, men du kan ikke få svar, når du spørger, hvorfor der bliver flaget på halv inde ved siden af. Du får bare at vide, det ikke kommer dig ved. For de fleste mennesker ville det være en absurd situation, som sikkert ville vække både undren og vrede. Men på mange plejehjem er det helt normalt, og sådan var det også før i tiden på Dalsmark Plejecenter i Rinkenæs.

”Vi havde en misforstået opfattelse af, hvad tavshedspligt indebærer”, siger sygeplejerske Katrine Lehmann, som arbejder på det sønderjyske plejehjem. ”Hvis vi flagede på halv, og en beboer spurgte, hvem der var død, så svarede vi altid: Det må vi ikke sige til dig!”

I dag, hvor Dalsmark Plejecenter har indført Eden-principperne, erkender hun, at der var tale om en helt unødigt restriktiv opfattelse af tavshedspligten, som ikke gavner nogen.

”Nu er det en selvfølge, at vi må svare. Vi lægger stor vægt på, at der bliver knyttet venskaber og skabt relationer både mellem personalet og beboerne og også beboerne imellem, og hvis ens nabo er død, må man selvfølgelig komme ind og holde i hånden og sidde ved den døde. Den sidste afsked hører også med,” siger hun.

Plejen var målet, ikke midlet

Den ændrede indstilling til tavshedspligten er en naturlig følge af den omstillingsproces, Dalsmark Plejecenter har været igennem, siden det blev besluttet, at hjemmet skulle drives efter Eden Alternatives principper. I alle Eden-hjem, er det en selvfølge, at de ansatte forsøger at skabe de bedst mulige rammer for, at beboerne kan få nye relationer og udvikle nye venskaber – også til de ansatte.

Som på de fleste andre konventionelle plejehjem havde personalet på Dalsmark Plejecenter tidligere en distanceret, professionel indstilling til beboerne. Den holdning er nu erstattet af en venskabelig attitude. Personalet er ikke længere bare dem, der giver omsorg, men først og fremmest dem, der skaber muligheder for beboerne.

At forholdet mellem beboerne og de ansatte ændrer sig er et af de gennemgående træk ved alle Eden-hjem.

”Før havde vi typisk en dem-os-indstilling til beboerne. Vi tog over og brugte ikke deres ressourcer, forklarer Lene Jørgensen, der er leder af Bofællesskabet Skelvej i Assens Kommune. ”Men det har ændret sig, efter Eden-processen og Eden-uddannelse til både ledelse og personale.”

Det nye fokus på personlige relationer er en vigtig del af processen med at gøre plejehjemmet til et rigtigt hjem i bedste forstand – et hjem hvor medmenneskelighed og familiære værdier præger hverdagen, og hvor plejen er et middel til at sikre det gode liv i hjemmet for både ansatte og beboere – ikke et mål i sig selv.

Ansatte på Eden-hjem tager både børn og hunde med på job

Det er en grundtanke i Eden-filosofien, at børn, dyr og grønne planter styrker livskvaliteten hos gamle på plejehjem. På Eden-hjem kan de ansatte derfor både tage børn og dyr med på jobbet.

Katrine Lehmanns kolleger på andre plejehjem hæver tit øjenbryn, når de hører, at hun tager sin datter på to et halvt med på job. Katrine er sygeplejerske på Dalsmark Plejehjem i Sønderjylland, og for hende er det blevet en selvfølge, at både hun og andre ansatte på hjemmet kan have børn eller børnebørn med på job.

”Jeg bliver tit spurgt, hvordan det kan lade sig gøre, og hvordan jeg får tid til arbejdet, når jeg har min datter med. Men det er faktisk ikke et problem for mig. Dels arbejder vi ikke med tid på samme måde som før, dels gør hun faktisk nogle gange arbejdet lettere for mig,” forklarer Katrine Lehmann.

Hun giver et typisk eksempel: En beboer var syg og skulle have lagt drop. Det ville normalt være en situation, som gjorde den gamle dame bekymret og måske angst, men hun glemte fuldstændig ubehaget ved den sygehusagtige situation, fordi den lille pige, som var med mor på arbejde, havde travlt med at lege med bamser henne i sofaen.

Plejehjem også hjem for børn

Indenfor Eden Alternative kaldes børn, dyr og grønne planter for ”Eden-hjælpere”, og de er en nødvendig del af hverdagen på Eden-hjemmet. Tanken bag er den, at omsorgen for det, der lever og gror, virker helende og livsbekræftende ikke mindst på gamle mennesker, og at det er vigtigt at kunne give omsorg – ikke kun at modtage.

På Dalsmark Plejecenter kommer børnene lige som på mange andre Eden-hjem bl.a. ind i de gamles liv ved at personalet tager deres egne børn med.

”Vi har alle sammen tit vores børn og også vores dyr med på arbejde, og det fylder meget i børnenes liv. Det bliver deres andet hjem, og min datter spørger tit, hvornår hun må komme med igen,” siger Katrine Lehmann.

Det, at man kan tage sit barn med på arbejde er ikke kun godt for børnene og de gamle. Det er også en lettelse for mange af de ansatte på plejehjemmene, som har små børn, og det er faktisk i ledelsens interesse, konstaterer Tove Pedersen, der er leder af Bofællesskabet Odensevej i Assens: ”Det gør rent faktisk, at vi har nemmere ved at fastholde medarbejdere,” konstaterer hun.

Der er dog også andre måder til at bringe børn og gamle sammen på plejehjemmene. De fleste Eden-hjem får regelmæssigt besøg af skoleklasser eller SFO-børn, og det fungerer i reglen til alles tilfredshed. Atter andre steder er det frivillige, som sørger for generationsmøderne. Det gælder for eksempel på Ålholm-hjemmet i Hillerød, hvor et par unge mødre af sig selv har fået den ide, at de mindst en gang om ugen kigger indenfor på plejehjemmet og sige hej til de gamle, når de alligevel er ude at trille med deres spædbørn i barnevognene.

Glade medarbejdere giver lavt sygefravær og god økonomi

Sygefraværet er faldet markant på Plejehjemmet Lions Parken i Nr. Sundby, efter at Eden-principperne er blevet indført. Det sparer hjemmet for så mange penge, at det er blevet nemt at holde normeringerne.

Før i tiden havde Plejehjemmet Lions Parken i Nørre Sundby svært ved at holde på personalet. Dårlige normeringer, stress i hverdagen, mangel på engagement hos ledelse og personale og fravær af klare visioner fik hurtigt nye medarbejdere til at se sig om efter andet arbejde.

”Der var en enorm udskiftning af personale. De fløj ind og ud, og der var et virkelig højt sygefravær,” siger Jakob Thøgersen, som er leder af plejehjemmet.

Han kender dog kun forholdene fra før Eden-tiden af omtale. Han er selv kommet til under vejs, men de medarbejdere, som har været med i hele processen, husker tydeligt, hvordan det var før. Plejehjemmet var hverken populært hos personale eller potentielle beboere. Det var kendt for ikke at have nogen ventelister, fordi det simpelthen ikke blev anset for et attraktivt sted at bo.

Sygefraværet styrtdykket

Efter seks års arbejde med Eden-principperne, er Lions Parken imidlertid blevet et grundlæggende anderledes sted både at bo og arbejde. Det er ikke alene holdningen til beboerne og de pårørende, der er ændret radikalt, det er også selve arbejdspladskulturen.

Den enkelte medarbejder har langt mere ansvar og medbestemmelse end før, og det har fået markante positive konsekvenser, at det nu er de menneskelige værdier, der er i højsædet: Sygefraværet er styrtdykket, og det betyder, at Lions Parken som en tillægsgevinst har fået en langt bedre økonomi.

”Medarbejderne har det godt med arbejdet, med beboerne og med hinanden, og vi forventer faktisk ikke, at der er nogen, som er syge. Fordi vi har fået en anden måde at arbejde på, har vi også fået en bedre økonomi, og vi kan holde det, vi lover. Vi har ikke længere problemer med at overholde normeringerne,” konstaterer Jakob Thøgersen.

Ny indstilling til tid giver mindre stress

Samtidig betyder en anden indstilling til arbejdet, at der ikke er samme fokus på tiden, og det giver et bedre arbejdsmiljø med mindre stress, konstaterer plejehjemslederen.

”Vi har stadig meget at lave, men vi har ikke travlt, og det er i høj grad et spørgsmål om indstilling: Vi arbejder meget med, at man skal føle, man har gjort sit arbejde, når man går hjem,” siger Jakob Thøgersen.

Mange andre Eden-hjem deler erfaringerne fra Lions Parken: Når der kommer fokus på de menneskelige værdier og den enkeltes personlige kompetencer, integritet og værdighed, gavner det ikke alene beboerne, men også i høj grad de ansatte og det psykiske arbejdsmiljø.

Fra koldt til varmt

Hjemmet var fraværende
og luften var kold
Vi skruede på varmen
og vi siger aldrig – hold

Smilet kom frem
blikket blev klart
Ihh - hvor er her nu ganske rart

Livet går op
Livet går ned
men nu ved vi alle besked
om hvorfor det er og hvad vi skal gøre
der er ingen, der bliver "hængt til tørre"

I weekenden holder vi fælles selskab
vi spiser og hygger og viser lidt "galskab"
Alle er glade og sangen bliver sunget
– især efter at glasset er svunget

Når livet det slutter og naboen forsvinder
vi får tåre i øjnene og hævede kinder
vi siger farvel ved senge og kister
og vores respekt til det sidste vi viser

*Anette Schiøtt, Skanselyet i Hillerød
Skrevet til Eden Denmarks Ledernetværksmøde 2016*

Kontakt: kontakt@edendenmark.dk

Yderligere information: www.edendenmark.dk